

Atreveix-te a practicar la intercomprensió (entre llengües romàniques)

Introducció

De febrer a juny, a raó d'una hora i mitja per setmana, hem estat celebrant a l'Escola Popular la Madrasseta¹ un “taller d'intercomprensió entre llengües romàniques”.

El nom del taller pot desconcertar, però potser encara desconcerta més allò que sota un tal nom hem estat fent: **setmana a setmana, tossuts, ens hem dedicat a explorar documents en llengües que no coneixíem** i de les quals no teníem, sovint, ni tan sols cap noció.

Interessats per aquesta peculiar situació, la revista l'Agulla ens ha sol·licitat un article per explicar-nos, i el grup hi ha assentit de grat.

La invitació ens ha proporcionat un estímul addicional per fer un alto en el camí i mirar enrere. Ens hem assegut a pensar, a discutir, a entendre allò que hem estat fent aquests darrers mesos. **En què ha consistit aquest treball que ens ha dut a poder començar a comprendre quatre llengües romàniques** (italià, cors, francès, romanès) **que abans desconeixíem? Gràcies a què ho hem pogut fer? I també: què ens n'enduem? Per què ha servit?**

L'article que teniu davant és el fruit d'aquestes reflexions i ha estat escrit col·lectivament, a moltes mans. Voldria ser alhora una petita **introducció** a la intercomprensió, una **invitació** a practicar-la i un **testimoni** de l'estimulant treball que hem realitzat.

¹ Per conèixer l'escola, podeu llegir l'article “Neix La Madrasseta, l'escola popular del sud de Sabadell” (Revista L'Agulla, núm. 113, pàgines 9 i 10). Consultable en aquest enllaç:
<https://elpunxo.wordpress.com/2019/04/16/neix-la-madrasseta-lescola-popular-del-sud-de-sabadell/>

Què és la intercomprensió? Per què serveix?

Tot i que sembla difícil, no us espanteu perquè la IC² és més senzilla del que pareix. Primerament, què és la IC? Podem definir-la com el conjunt d'eines que ens dona la capacitat d'**entendre llengües germanes**, és a dir, llengües que s'assemblen entre elles o que tenen la mateixa arrel.

Hem de tenir clar que no aprendrem noves llengües sinó que **comprendrem** la relació entre elles i ens facilitarà la **comunicació**.

Llavors, a efectes pràctics, per què ens serveix la IC? Ens pot servir des de llegir un diari en francès i entendre el que diu fins a poder veure una pel·lícula en italià. La IC ens pot ajudar també a llegir un acudit en romanès i morir de riure o, fins i tot, a comprendre a partir de fonts diverses un poema en cors i enamorar algú.

Fem una prova, llegeix el següent text:

“Tutti gli esseri umani nascono liberi ed eguali in dignità e diritti. Essi sono dotati di ragione e di coscienza e devono agire gli uni verso gli altri in spirito di fratellanza”

Has entès alguna cosa? Saps quin text és? T'atreveixes a traduir-lo? Doncs benvingut/da al món de la IC!

Podem concloure aquesta pregunta d'iniciació dient que gràcies a la IC no només podrem aconseguir tot el que s'ha esmentat abans sinó que, com a conseqüència, també podrem **trencar barreres i apropar cultures!**

És difícil? Es necessiten coneixements previs?

No és difícil perquè **ja tenim l'habilitat intercomprensiva dins nostre**; es desenvolupen tècniques que moltes vegades fem servir sense adornar-nos quan sentim una llengua desconeguda. Tenir coneixements lingüístics és una bona eina, tot i que no

² Abreugem en ocasions “intercomprensió” amb les sigles “IC”.

és imprescindible. Per exemple, el fet de conèixer l'estructura de les paraules en la nostra llengua (prefix - lexema - sufix) ens pot ajudar a deduir l'estructura d'altres llengües romàniques, orientar els significats i, així, facilitar la comprensió.

D'altra banda, conèixer qualsevol altra llengua de la mateixa família (en el nostre cas, provinents del llatí), encara que sigui poc, ens pot ajudar. Malgrat això, el que més ens facilita la comprensió és el context d'allò que volem comprendre. De fet, ni tan sols és necessari saber llegir! Les nostres besàvies, que vivien al massís galaico-leonès i que mai van poder anar a l'escola, practicaven la intercomprensió oral entre el castellà, el gallec i l'asturià que es parlen a la zona.

En definitiva, **els coneixements previs bàsics són els propis aprenentatges que hem fet amb la nostra llengua materna.** De fet, per preparar aquest article, els mateixos autors hem fet servir la intercomprensió llegint articles sobre aquesta temàtica en francès!

Com es desenvolupa una classe d'Intercomprensió?

Les classes d'Intercomprensió trenquen amb la norma que se segueix a l'hora d'aprendre una nova llengua. A base de dinàmiques participatives acabes arribant a llegir i entendre llengües de les quals no tenies coneixements previs. **Perds la por.** No treballem amb materials tradicionals; **escollim materials per interès cultural** que ens motiven a voler entendre-ho. Per exemple, en les classes d'italià vam descobrir Antonio Gramsci.

Un punt molt important és la combinació de fases de **treball individual** i fases de **treball en grup**. El treball individual serveix perquè cadascú pugui formular les seves pròpies hipòtesis i preguntes davant la lectura d'un document (per exemple, un poema, una notícia, una recepta, una carta, un manifest, etc.). Durant les fases de treball en grup, els participants unim forces i posem en comú les nostres hipòtesis, compartim dubtes, ens ajudem. **El mecanisme de la contraposició d'idees ens fa anar molt més lluny en la comprensió del text.**

Quines eines són necessàries per aplicar la Intercomprensió?

Primer comencem per **paraules transparents**: les que a simple vista podem deduir el seu significat.

En segon lloc, ens fixem en coses com el context, les estructures, les arrels, els prefixos i els sufixos, etc. Però no tot és la llengua, els **coneixements culturals generals** també ens ajuden molt. Per exemple, allò que ens ajuda a entendre **una recepta de cuina en italià**, per exemple, més enllà del lèxic transparent (“1 litro di brodo di carne”), és el fet que tots estem familiaritzats amb el tipus de document anomenat “recepta”, sabem que ens vol informar de com fer un plat, que trobarem un llistat d’ingredients i una exposició dels passos a seguir; sovint, també, que hi haurà fotografies o il·lustracions, etc.

En la comprensió d’**una notícia en portuguès** sobre el canvi climàtic, per exemple, ens podem recolzar en els nostres propis coneixements generals sobre el tema i fer **inferències** basant-nos en ells.

A partir de tots aquests elements, podem acabar establint relacions entre les diverses parts i obtenint una idea general del text i/o entenent part d’aquest.

Una altra eina menyspreada per l’educació tradicional que fem servir a la Intercomprensió és **l’aproximació**, és a dir, una manera de llegir els documents que no busca l’exhaustivitat sinó que està enfocada a aconseguir una comprensió més global i aproximada, basant-se sobretot en l’elaboració d’hipòtesis i en l’assaig/error. **Un tabú convertit en eina útil.**

Atreveix-te a practicar la intercomprensió...

...per apropar-te a llengües desconegudes

...per descobrir de tot el que ets capaç

...per conèixer nous mons i cultures

...per jugar amb les teves capacitats deductives

...per poder llegir sense traduccions!

...una ragione perchè hè impurtante apprendre l'intercompchènsion è essere in grado di scrivere una frase como questa e també entender o que eu digo!

Marta Bagan, Allan Contreras, Roger Fusté, Noèlia García, Clara Méndez, Nico Muñoz, Marina Pareja, Laura Peláez, Gemma Placencia, Berta Quintana, Àlex Rosa, Pere Tres

Contacte: tallerintercomprensio@gmail.com

